

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/112

KARAR NO : 1984/456

ÖZET : Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunan ve 1402 Sayılı Yasa'nın 15.maddesinde yer alan suçlara ait davanın askerî yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Muammer Sakaryalı ve Arkadaşları.

O L A Y : 11-12-13-9.1981 tarihinde Buca Kapalı Cezaevi'nde bulunan ve

büyük çoğunluğu sol görüşlü olan tutuklu ve hükümlülerin oluşturduğu sanıkların 12 Eylül harekâtının yıldönümünde toplu bir şekilde Milli Güvenlik Konseyine gönderilmek üzere hazırladıkları dilekçelerinde ve alınan ifadelerinde MGK.nin ve hükümetin bir yıllık uygulamalarını kendi görüşleri doğrultusunda eleştirerek özetle: (.....faşist cunta, halka baskı terör, işkence ve zulmü alabildiğine yoğunlaştırdığı.....iş başına gelen faşist diktatörlük.....Konseyin tam bir başarısızlığa uğradığı kanısı ile insanlık hak ve hürriyetlerini kısıtladıklarından istifaya davet ediyorum.....12 Eylül askerî darbesi ile iş başına gelen yönetimin emekçi halk yığınları üzerinde uyguladığı baskı zulüm, zam ve demokrasiye ters düşen insanlık dışı faşist uygulamalarını görüş ve fikirlerime ters düşükleri için protesto ediyorum.....Konseyin seçmiş olduğu hükümetin yapmış olduğu tüm icraatı aynı nedenlerle protesto ediyorum.Kadife postallı omuzu kalabalık faşist generaller.....) şeklinde cümleler kullanmak, MGK.ya, devletin askerî kuvvetlerine "faşist diktatör, faşist cunta, halka baskı, işkence ve zulüm yapanlar" olarak tanımlayıp, gerek yasama yetkisini haiz MGK.nin, devletin askerî kuvvetlerini ve gerekse onun seçtiği hükümetin bir yıllık uygulamalarını demokrasiye ters düşen insanlık dışı başarısız uygulamalar olarak vasıflandırıp, protesto etmek ve ordunun generallerini kadife postallı omuzları kalabalık faşist generaller olarak tanımlayıp küçük düşürmek suretiyle devletin askerî kuvvetlerini, MGK.yı ve hükümetin manevi şahsiyetini tahkir ve tezyif ettikleri iddiası ile İzmir C.Savcılığı'nca sanıkların eylemlerine uyan TCY.nın 159/1., 173/son maddeleri uyarınca çeşitli kez cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

İzmir 4.Ağır Ceza Mahkemesi:19.4.1983 günü, 1982/225 Esas, 1983/90 Karar sayılı ile; mahkemelerince yapılan duruşmalar sırasında İzmir Sıkıyönetim Komutanlığından bu konuda görüş istendiği, anılan sıkıyönetim komutanlığınının 13.4.1983 günlü yazısında sanık-

.../...

lara atılı suçun MGK.nin 7 numaralı kararının 4.maddesi kapsamında bulunduğu,bu niteliği ile sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunup,sıkıyönetim askerî mahkemelerinde bakılması gerektiği,

İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi:16.3.1984 günü, 1984/41-43 sayı ile;dosyadaki tüm deliller birlikte değerlendirildiğinde atılı suçun yer,zaman ve uygulanması istenen maddeler açısından sivil yargının görevine girdiği, Gerekçeleri ile mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermişlerdir.

Böylece,her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 Sayılı Yasa'nın 14.Maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş,dosya İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nın17.5.1984 günlü,1984/14137-8/1-10/A sayılı yazıları ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü;Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda,Y.İsmet Ayer,A.Mazhar Akman,A.Cemal Göğüş,Necati Karakış,Ergun Argon ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 5.11.1984 günlü toplantıda,geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Askerî Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüldüğü düşünülüp düşünüldü:

Suçlar,İzmir ilinde 20.2.1980 ve tüm yurttta 12.9.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden sonra,11-12-13 Eylül 1981'de Buca'da işlenmiştir.

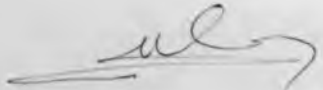
Sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânından sonra işlenmesi nedeni ile görevli yargı yerini belirlemede 1402 Sayılı Yasa'nın 15.maddesinin gözönünde tutulması gerekir.

Anılan maddenin uygulanmasının ön koşulu ise,suçun sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenmesidir.Bunun saptanmasından sonra ise suçun,15.maddede sayılan suçlar arasında bulunup bulunmadığının araştırılması gerekir.

İncelenen dosya içeriğinde yer alan belge,bulgu ve anlatımlardan,olay kısmında oluş biçimi açıklanan suçların siyasal ve ideolojik amaçlı olduğu ve bu yönü ile sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunduğu belirlenmektedir.Ayrıca sanıklara atılı TCY.nin 159/1.maddesinde yaptırımı bağlanan suçlar sıkıyönetim yasasının 15.maddesinin (a) bendinde yer almaktadır.

Bu durumda,sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunan ve 1402 Sayılı Yasa'nın 15/a maddesinde yer alan suçlara ilişkin davanın askerî yargı yerinde görülmesi

.../...

gerektiğinden İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askerî Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askerî Mahkemesi'nin 16.3.1984 günlü, 1984/41-43 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 5.11.1984 günündekesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

A. M. Ashar Akman

Üye

A. Cemal Göğüş

Üye

Necati Karakış

Üye

Ergun Argon

Üye

Muammer İhsit

D/E

19.11.1984